

**DANSKE
GYMNASIER**

Ny Vestergade 13, st.
1471 København K

Danskegymnasier.dk
mail@danskegymnasier.dk

+45 3318 8260

Børne- og Undervisningsministeriet
Att. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

S. 1
22. september 2022

Høring vedr. bekendtgørelse om ansøgning til de gymnasiale uddannelser og forrang til visse ansøgere

Danske Gymnasier
D +45 3318 8260
mail@danskegymnasier.dk

Danske Gymnasier har den 25. august 2022 modtaget høring over udkast til bekendtgørelse om ansøgning til de gymnasiale uddannelser og forrang til visse ansøgere, der er en udmøntning af dele af hjemlerne i lovforslaget om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale uddannelser (L 157).

Danske Gymnasier har følgende bemærkninger til hhv. ansøgning og forrang.

Ansøgning

Institutioner skal jf. nærværende bekendtgørelsesudkast angive, hvis institutionen opretter særlige klasser jf. § 61, stk. 1 eller 2, i lov om gymnasiale uddannelser. Danske Gymnasier bemærker, at udover at dette skal være en mulighed i optagelse.dk, så vil det fremover også være nødvendigt, at ansøgere kan se i optagelse.dk helt konkret, hvilke andre udbud af den konkrete uddannelse der ligger inden for 45 minutters transporttid væk fra bopælen, hvis ansøgerne skal efterleve bekendtgørelsens bestemmelser, jf. § 2, pkt. 2-3. Foreningen vil derfor opfordre til, at en sådan funktion integreres i optagelse.dk. I forlængelse af dette er det også foreningens vurdering, at det skal fremgå tydeligt i optagelse.dk, hvad der helt konkret forstås ved ”relevant dokumentation”, jf. § 3. Det kan variere meget fra ansøger til ansøger, hvorvidt dokumentationen er tilstrækkelig, og en fyldestgørende information og vejledning i optagelse.dk vil bidrage til, at især forrangsansøgere bedst muligt kan udfylde deres ansøgninger korrekt.

Jf. § 2, stk. 3, i bekendtgørelsesudkastet, er en ansøger, der har anført en privat institution som førsteprioritet i en fordelingszone, ikke forpligtet til at anføre flere prioriterede uddannelsesønsker. Danske

Gymnasier finder denne bestemmelse uhensigtsmæssig, idet private institutioner ikke altid kan optage alle ansøgere, fx fordi de ikke har tilstrækkelig kapacitet. Det er uklart, hvad processen er for ansøgere, der ikke optages på den ønskede private institution, og hvordan de private institutioner skal behandle ansøgninger fra ansøgere, der ikke optages. Hvor ender de ansøgere?

Derudover efterspørger Danske Gymnasier en beskrivelse af, hvornår private institutioners deadline er for at behandle ansøgninger. Det er især vigtigt, når de overskydende ansøgere skal "sendes tilbage" i systemet, fordi de har en offentlig institution som andenprioritet. Foreningen opfordrer ministeriet til at beskrive denne proces, hvis ikke i nærværende bekendtgørelse, så i sidste delbekendtgørelse om selve fordelingen af ansøgere.

Forrang

Danske Gymnasier bemærker, at det af bekendtgørelsesudkastet ikke fremgår, hvordan ansøgere, som opfylder kriterierne for at få forrang til at blive optaget på en afdeling i en fordelingszone, vil indgå i beregningen af elevsammensætningen på institutionen eller afdelingen. Foreningen forventer, at dette vil fremgå af tredje delbekendtgørelse, der jf. STUK vil fastsætte regler for fordeling, men foreningen finder det alligevel relevant at anføre en række bemærkninger hertil i dette høringssvar, idet det er relevant at se forrang og fordeling i en sammenhæng.

Efter dialog med BUVM forstår Danske Gymnasier det sådan, at en institution på baggrund af relevant dokumentation skal logge ind i optagelse.dk og tage stilling til, om en ansøger kan opnå forrang eller ej, hvorefter ansøgningen vil blive behandlet i algoritmen, der vil foretage fordelingen. På den måde sikres det, at en ansøger kun får forrang til en institution i en fordelingszone, hvis der er plads inden for ansøgerens indkomstkategori. Dog med de særlige undtagelser for afvigelse af elevsammensætningen, der kan være for udvalgte forrangsgrupper, jf. lovbemærkningerne til L 157 § 11 g, stk. 5. Hvad angår disse forrangsgrupper finder Danske Gymnasier det helt afgørende for at undgå en omgåelse af elevfordelingsmodellen, at undtagelsen kun kommer til at gælde ansøgere med handicap, ansøgere til ASF-klasser eller til særlige klasser jf. § 61, stk. 1 eller 2, i lov om de gymnasiale uddannelser, eller på anden vis elevgrupper, der skal tages særlige hensyn til. Foreningen forventer, at dette også præciseres i den tredje delbekendtgørelse.

I forlængelse af ovenstående og i forbindelse med nærværende bekendtgørelsesudkast bemærker Danske Gymnasier, at det er uklart,

hvordan de forskellige forrangsgrupper rangerer i forhold til hinanden, hvis en institution kan optage ansøgere fra flere forskellige forrangs-kategorier. Det kunne eksempelvis være, at en institution både er godkendt som profilgymnasium, optager Team Danmark-elever, har en sjælden studieretning og udbyder ASF. Hvordan afgøres det så, hvilken forrangs-kategori der først ”fyldes op”, og hvordan sikres det, at en forrangs-kategori ikke bliver positivt forfordelt frem for en anden?

S. 3
22. september
2022

Det er også uklart, hvordan det bestemmes, fx hvilke ASF-ansøgere der får ASF-pladserne, hvis der er flere ansøgere end pladser. Et eksempel kunne være, at institutionen har fået 20 ansøgere til ASF, og at alle ansøgere kan fremlægge relevant dokumentation, men at institutionen kun har plads til 12, idet det er det antal, der går i en ASF-klasse. Hvordan afgør algoritmen så, hvem af de 20 ASF-ansøgere, der får de 12 pladser? Situationen kan både forekomme for ASF, Team Danmark, kostskoleelever eller andre grupper – det centrale er, hvordan det beslutes, hvem der får de ledige pladser. Gælder det eksempelvis kostskoleelever, så optager nogle kostskoler en gruppe elever, der kommer meget langt væk fra, fx fra øsamfund og Grønland, og disse kan være afskåret fra at blive optaget, hvis pladserne til forrang bliver udvalgt på baggrund af transporttid, fordi transporttid er det gængse fordelingskriterium. Det er ikke hensigtsmæssigt.

Danske Gymnasier drøfter gerne ovenstående i en videre dialog med BUVN.

Når det gælder forrang til ansøgere, der har søgt sjældne studieretninger, fremgår det af bekendtgørelsesudkastet, at det er regionsrådet, der giver forrang til en ansøger. Danske Gymnasier forventer som ovenfor, at det i den tredje delbekendtgørelse bliver beskrevet, hvordan algoritmen sikrer, at denne forrangs-gruppe i fordelingszoner fordeles inden for institutionernes indkomstkategorier. Dernæst bør det i nærværende bekendtgørelse eller i den tredje delbekendtgørelse også beskrives, hvordan der træffes beslutning om, hvilke og hvor mange ansøgere der kan få forrang, hvis der er flere ansøgere end pladser til en sjælden studieretning på en bestemt institution. I forlængelse heraf bemærker Danske Gymnasier også, at det ikke fremgår af bekendtgørelsesudkastet – og ej heller af lovbemærkningerne til L 157 – hvordan eleven er stillet, hvis 1) eleven bliver optaget med forrang til en sjælden studieretning, men studieretningen ikke oprettes, fordi der har været for få ansøgere, eller omvendt 2) at der er optaget for mange elever til, at alle kan få en plads på den sjældne studieretning, eller 3) at eleven fortryder sit valg, uagtet at det fremgår af kommende lovændringer af gymnasieloven, at eleven er bundet til et sådant valg. Dette bør præciseres, så sjældne

studieretninger i fordelingszoner ikke anvendes til at omgå elevfordelingsmodellen.

Hvad angår de studieretninger, der betragtes som sjældne, undrer Danske Gymnasier sig over behovet for at definere hhv. mulige centralt fastlagte studieretninger, der *kan* betragtes som sjældne, samt udvalgte lokale studieretninger, der *skal* betragtes som sjældne, jf. bilag 1. Bilag 1 medfører i sin nuværende form et behov for at fastsætte en række kriterier og procedurer for, hvornår ministeren eller ministeriet træffer beslutning om sjældne studieretninger, blandt andet for at sikre gennemskuelig og gennemsigtighed af hensyn til både ansøgere, institutioner og regioner. Eksempelvis er det uklart, om lokale studieretninger, der lige nu afventer afgørelse om mulig forlængelse, omfattes af bilag 1 på et senere tidspunkt. Dette forekommer inkonsekvent og unødigt bureaukratisk, og Danske Gymnasier foreslår derfor en løsning, hvor bilag 1 udgår af bekendtgørelsesudkastet, og at det – således som det har været indtil nu, jf. § 9, stk. 3, i optagelsesbekendtgørelsen – fortsat påhviler det enkelte gymnasiesamarbejde at beslutte, om en given studieretning skal betragtes som sjælden.

Danske Gymnasier mener i den forbindelse, at det vil være meget uhensigtsmæssigt, at en studieretning kun betragtes som sjælden, hvis den alene udbydes ét sted i et gymnasiesamarbejdes område. Det risikerer både at skabe et usundt konkurrenceelement, og dernæst er gymnasiesamarbejderne ikke sammensat på en særlig gennemskelig måde, hvilket skaber ulige vilkår fra område til område. Dels er der stor forskel på, hvor mange institutioner der indgår i det enkelte samarbejde, og dels varierer de geografiske afstande meget fra område til område. Eksempelvis består Region Nordjylland kun af ét gymnasiesamarbejde, men det dækker et meget stort geografisk område, hvor det giver mening, at der fx er to gymnasier, der udbyder den centralt fastlagte studieretning Latin A, Græsk A, og at det begge steder betragtes som en sjælden studieretning. Danske Gymnasier foreslår derfor, at det, jf. ovenfor, lægges ud til lokal beslutning i gymnasiesamarbejdet, hvilke studieretninger der kan betragtes som sjældne i et gymnasiesamarbejdes område, og at formålet med en sådan beslutning, jf. formuleringen i den nuværende optagelsesbekendtgørelse, fortsat skal være at ”sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger” i området. Dette vil efter Danske Gymnasiers opfattelse styrke samarbejdet på tværs af institutionerne i stedet for at skabe en konkurrencesituation.

Af § 4 i bekendtgørelsesudkastet fremgår det endvidere af pkt. 9, at ansøgere til studieretningen IBB Shippinglinjen på Det Internationale Gymnasium på Niels Brock (Copenhagen Business College) kan opnå forrang til optagelse. Danske Gymnasier finder det meget problematisk, at en institution kan give forrang til ansøgere til en konkret studieretning, når øvrige studieretninger skal defineres som sjældne, hvis ansøgere skal opnå forrang til disse – og at det for alle andre sjældne studieretninger i øvrigt er regionsrådet, der giver forrang, hvor det her bliver den enkelte institution, fordi studieretningen er omfattet af § 4. Det fremgår hverken af den politiske aftale om elevfordeling af 10. juni 2021 eller af L 157 samt lovbemærkningerne hertil, at ansøgere skal kunne opnå forrang til studieretningen IBB Shippinglinjen, hvorfor foreningen ikke mener, at Børne- og Undervisningsministeriet har hjemmel til at implementere dette i bekendtgørelsen.

Endelig bemærker Danske Gymnasier, at ansøgere til pre-IB også kan få forrang. I den forbindelse bør ministeriet være opmærksom på, at dette ikke åbner en kattelem til at omgå elevfordelingsmodellen, hvis en stor andel pre-IB-elever efterfølgende konverteres til ordinær stx.

Hvad angår forrang generelt set, så er Danske Gymnasier bekymret for, at dette risikerer at medføre et nyt konkurrencefelt mellem gymnasierne. Foreningen vil derfor opfordre til, at regioner og ministerium følger dette område nøje, og at regionerne i den forbindelse er påpasselige med særligt at godkende profilgymnasier, som typisk vil give et bredere grundlag for at anvende forrangsmulighederne end de øvrige forrangskriterier.

Med venlig hilsen

Henrik Nevers
Formand

S. 5
22. september
2022